

M. A. Castrénin seura

Jäsentiedote 3 / 2025

Sukukansapäivät 2025	2
Kenen maa, kenen ääni?	3
Uutta ugri.netissä	3
Tapahtui Taiteiden yönä	4
Kolmen saaren matkakertomus	5
Yhteystiedot	8

M. A. Castrénin seuran sukukansapäivä 2025

Paneelikeskustelu

SUKUKANSAPÄIVÄ TIEDEKULMAN STAGELLA

maanantai 20.10.2025 klo 17.00–19.00

Tiedekulma, Yliopistonkatu 4, Helsinki (myös striimaus)

Paneelikeskustelussa ovat äänessä tämän päivän tiedonvälittäjät haastattelijanaan toimittaja **Kirsikka Moring**.

Kaikki virallinen yhteydenpito yhteistyöhankkeineen Venäjälle on ollut keskeytyksissä runsaan kolmen ja puolen vuoden ajan. Mitä suomalais-ugrilaisille kuuluu, meiltä kysytään jatkuvasti. Sähköiset yhteydet ovat lähes kokonaan poissa, joskus saadaan uutisia kirjan julkistamisista, festivaaleista. Itse yritämme tiedottaa omilla kanavillamme kaikesta, mitä muualla suomalais-ugrilaisessa maailmassa tapahtuu.

Tiedekulman lavalle nousevat toimittajat **Jenni Jeskanen** (HS), **Heikki Heiskanen** (YLE) sekä strategiajohtaja **Antti Helanterä** (UM) kertomaan ajoistaan Venäjällä ennen ja jälkeen rajan sulkeutumisen. Väitöskirjatutkija **Tommi Koivunen** (TY) tuo paneeliin tuoreet terveiset elokuussa Virossa järjestetystä kansainvälisestä fennougristikongressi CIFUsta.

SUKUKANSAPÄIVÄT 2025

Suomen sukukansapäivistä on koottu oma tapahtumakalenterinsa (s. 2). FB-sivulta Sukukansapäivät taas löytyvät päivitykset ja tapahtumien laajemmat esittelyt.

Järjestäjätahoja ovat suomalais-ugrilaisiin kansoihin keskittyvät kansalaisjärjestöt, ystävyysseurat, keskuksat ja monet muut toimijat.

Tervetuloa sukukansojen syksyyn!

HELSINKI

30.9.–30.10.

Ásthildur Jónsdóttir ja Pál Rudas: Tree Dialogue -näytelmä
Liszt-instituutti, Kaisaniemenkatu 10
Järjestäjät: Liszt-instituutti, Unkarin suurlähetystö, Islannin suurlähetystö

TORSTAI 2.10. KLO 18.00–19.00

FM Mikko Kuitula: Karjalaisen sukututkimuksen aloittaminen
FacebookLive ja Karjalatalo, Käpylänkuja 1
Järjestäjä: Karjalan Liitto

4.10. JA 5.10. KLO 10.00–15.00

Karjalaisia perinnepiirakoita -kurssi
Opetellaan karjalanpiirakka riisillä, pyöreä perunapiirakka ja rotinapiiras.
Karjalatalo, Käpylänkuja 1
Hinta: 50 € / 65 € (ilm. 24.9. mennessä)
Järjestäjät: Karjalan Liitto, Opintokeskus Siviis

MAANANTAI 6.10. KLO 19.00

European Film Weeks: Fanni Sziláynin draama Not a Thing (Veszélyes lebet a fagy, 2022)
Kino Regina, Helsingin keskustakirjasto Oodi, Töölönlahdenkatu 4
Järjestäjät: Euroopan komission Suomen edustusto ja Euroopan parlamentin Suomen-toimisto, Liszt-instituutti, Unkarin elokuvainstituutti

KESKIVIIKKO 22.10. KLO 18.00–20.00

Kirjallisuusilta
Uutuskirjoja Setomaalta ja Kauksi Ülleen lyriikkaa setoksi ja suomeksi.
Töölön kirjasto, Topeliuksenkatu 6
Järjestäjät: Setojen ystävät, Töölön kirjasto

TORSTAI 23.10.

Kaukolan pitäjäsietely
FacebookLive ja Karjalatalo, Käpylänkuja 1
Järjestäjä: Karjalan Liitto

LAUANTAI 25.10.

Sukukansaku tanssii ja soi
Helsingin keskustakirjasto Oodi, Majjansali, Töölönlahdenkatu 4
Järjestäjät: Sukukansojen ystävät, Karjalan Liitto, Karjalan Sivistysseura, Liszt-instituutti – Unkarin kulttuurikeskus, Maailman musiikin keskus, Suomi–Venäjä-seura

MAANANTAI 27.10. KLO 18.00

Péter Sárk Trio: jazzkonsertti Unkari kansallispäivän kunniaksi
Ritarihuone, Ritarikatu 1
Järjestäjät: Liszt-instituutti, Unkarin suurlähetystö

KESKIVIIKKO 29.10.

Seminaari: Unkarin opetusta 100 vuotta
Ohjelma tarkentuu myöhemmin. Helsingin yliopisto, Metsätalo, Unioninkatu 40
Järjestäjät: Helsingin yliopisto, Liszt-instituutti

SUKUKANSAPÄIVÄT 2025

KESKIVIIKKO 8.10. KLO 18.00

Pianisti-säveltäjä László Sölen mykkäelokuvakonsertti: Man of Gold (Az Aranyember, 1918)
Liszt-instituutti, Kaisaniemenkatu 10
Järjestäjät: Liszt-instituutti, Unkarin elokuva-arkisto

11.10. KLO 9.00–17.15 JA 12.10. KLO 10.00–16.15

Tunteiden ilmaisu sanoin ja sävelin -itkuvirsikursi
Karjalatalo, Käpylänkuja 1
Hinta: 90 € / 120 € (ilm. 24.9. mennessä)

Järjestäjät: Karjalan Liitto, Äänellä itkijät

TORSTAI 16.10.

FM Mikko Kuitula: Karjalan tilat ja talot
FacebookLive ja Karjalatalo, Käpylänkuja 1
Järjestäjä: Karjalan Liitto

PERJANTAI 17.10. KLO 18.15

Suomalais-Ugrilaisen Seuran kokoussitelmä
Apul.prof. Miina Norvik (Tarton yo)

Tieteiden talo, Kirkkokatu 6 (myös etäyhteys)
Järjestäjä: Suomalais-Ugrilainen Seura

18.10. JA 19.10. KLO 10.00–16.00

Pirtanauhoja tekemään
Perinteinen käsityötekniikka tutuksi.
Karjalatalo, Käpylänkuja 1
Hinta: 60 € / 80 € (ilm. 3.10. mennessä)
Järjestäjä: Karjalan Liitto

LAUANTAI 18.10. KLO 13.00–15.00

Sukukansapäivän luennot
Pj. Rune Bjerkli (Kveenimaayhistys) ja toimittaja Juha Tainio kertovat Skandinavian suomalaisten historiasta, kveeneistä, metsäsuomalaisista ja Ruotsin suomalaisista. Kielet: englanti, suomi.
M. A. Castrénin seura, Pohjoinen Makasiinikatu 7 A 2
Järjestäjät: Kveenimaayhistys, Skandinavian Suomalaiset, M. A. Castrénin seura

SUNNUNTAI 19.10. KLO 16.00–18.00

Greta Tuotanto: Näkemiin, Viipuri!
Todellisiin tarinoihin perustuva tarina Viipurin asukkaiden evakoinnista.
Aleksanterin teatteri, Albertinkatu 32
Liput: 39 € / 36 € / 28 €
Järjestäjät: Aleksanterin teatteri, Greta Tuotanto

MAANANTAI 20.10. KLO 17.00–19.00

Sukukansapäivä Tiedekulman Stagella
Tämän päivän tiedonvälittäjä haastattelee toimittaja Kirsikka Moring.
Tiedekulma, Yliopistonkatu 4 (myös etäyhteys)
Järjestäjä: M. A. Castrénin seura

TORSTAI 30.10. KLO 17.00–19.00

Unkarin kielikylpy – avoimet ovet
Tule oppimaan ja harjoittamaan uncaria!
Liszt-instituutti, Kaisaniemenkatu 10
Järjestäjä: Helsingin yliopiston unkarin kielen oppiaine

LAHTI

10.5.–2.11.

Taidenäyttely Muodonmuutoksia
Kansainvälinen näyttelyssä mukana Elo-Reet Järvi (Viro). Lahden visuaalisten taiteiden museo Malva, Pääjanteenkatu 9
Liput: 0–18 €
Järjestäjä: Malva

HOLLOLA

25.10.–2.11.

Kansainvälinen kansantanssi- ja musiikkifestivaali Hollo & Marta
Eslintymässä mm. unkarilainen kansantanssiryhmä Art Essence. Ilmais- ja maksullisia ohjelmia.
Järjestäjät: Hollolan Nuorisoseura, Liszt-instituutti

SAVONLINNA

SUNNUNTAI 19.10. KLO 18.00

Swing manouche: Canarroyhteen konsertti
Savonlinnan Kulttuurikellari, Olavinkatu 34
Liput: 0/25/23 €
Järjestäjät: Olavin Jazz yhteisyydessä National Cultural Fund of Hungary, Nova Records

TAMPERE

LAUANTAI 4.10. KLO 10.00–17.00

Sugrifest Tampere: koko päivän vaihtuvaa ohjelmaa, markkinat, kansallispuku-tuuletus, kilpailut
Kulttuuritalo Laikku, Keskustori 4
Järjestäjät: Pirkanmaan elokuvakeskus, Pirkanmaan Tuglas-seura, Rahvaanmusiikin kerho, Sisä-Suomen Saamelaisyhdistys Bärhnu, Suomi–Venäjä-seura, Taivaannaula, Tampere Eesti klubi, Tampere-Tartto seura, Tampereen Kalevalaiset, Tampereen kaupungin kaupunkikulttuurisyksikkö, Tampereen Suomi–Unkari Seura ja Tampereen Suomi–Venäjä-Seura.

OULU

TIISTAI 7.10. KLO 12.00–14.00

Keskustelu koltansaamen tilanteesta: Konkreettisten kieliympäristöjen kehittäminen.
Teams-linkki: www.samediggi.fi
Järjestäjät: Saamelaiskäräjät, Koltien kyläkokous, Koltakulttuurisäätiö

11.10. JA 12.10. KLO 9.00–16.00

Vienan sukujen sukututkimuskurssi
Kurssilla tutustutaan sukututkimuslähteisiin ja niiden erityispiirteisiin.
Hollolan Oulu-opisto / Pohjan-kartano, Leevi Madetojan katu 1
Hinta: 0–50 € (ilm. 3.10. mennessä)
Järjestäjä: Karjalan Sivistysseura

LAUANTAI 11.10. KLO 11.00–17.00

Sugrifest Oulu
Sukukansamarkkinoilla mm. kieli- ja käsityöpajoja, luentoja, musiikkia ja tanssia.
Sofia seurakuntakeskus, Isokatu 17
Järjestäjät: Oulun Kalevalaiset, Oulun Karjalaseura, Oulun Suomi–Unkari Seura, Oulun Tuglas-seura, Oulun udmurtit, Pohjois-Pohjanmaan kansanmusiikkilyhdistys, Pohjois-Vienan-seura, Suomi–Venäjä-seuran Oulun osasto

12.10.–16.10.

Sugrifest-elokuvasarja
Lennart Meren elokuvia suomalais-ugrilaisista kansoista: su 12.10. klo 14.30 Vesilinnun kansa ja Linnunradan tuulet ke 15.10. klo 17.00 Kalevan äännet to 16.10. klo 16.30 Toorumin pojat ja Shamaani Kulttuuritalo Valveen Studio, Hallituskatu 7
Järjestäjät: Sugrifest Oulu, Oulun elokuvakeskus

20.–26.10.

Saamen kielten viikko
Viikon aikana järjestetään erilaisia tapahtumia päiväkodeissa, kouluissa sekä järjestöjen ja yhteisöjen toimesta.
Ohjelma: www.giellavahku.org
Järjestäjä: Saamelaiskäräjät

INARI

30.10. SAAKKA

Geahcan botniid duohkái – Katse pohjojen toiselle puolelle -näyttely
Näyttelyn taitelijat ovat Jouni S. Laiti ja Kirsi Märet Palto. Saamelaismuseo Siida, Inarintie 46
Pääsyliput: useita kategorioita
Järjestäjä: Saamelaismuseo Siida

SUKUKANSAPÄIVISTÄ

Sukukansapäivien edeltäjinä pidetään 1920- ja 1930-luvuilla vuorotellen Suomessa, Virossa ja Unkarissa pidettyjä suomalais-ugrilaisia kulttuurikokouksia.

Sukukansapäivien tapahtumia järjestetään nykyään Suomessa pitkin lokakuuta varsinaisen sukukansapäivän ollessa loka-kuun kolmas lauantai.

Järjestäjätahoina ovat suomalais-ugrilaisiin kansoihin keskittävät kansalaisjärjestöt, ystävyyssseurat, keskuksat ja monet muut toimijat.

Muutokset mahdollisia. Tapahtumapäivitykset: FB Sukukansapäivät

Tapahtumiin on vapaa pääsy ellei toisin mainita.

Kuva: Aleksandra Kellner

LUKUPIIRI KASARMITORIN REUNALLA

Torstaina 13.11. klo 17.00 on vuorossa saamen lukupiiri professori Veli-Pekka Lehtolan johdolla kirjana *Kenen maa, kenen ääni? – Saamelaisten ja suomalaisten suhteet esihistoriasta nykypäivään*.

Lukupiiri on maksuton ja kaikille avoin. Osallistuminen ei edellytä kirjan lukemista, voi tulla myös kuuntelemaan tai keskustelemaan.

Veli-Pekka Lehtola: *Kenen maa, kenen ääni? – Saamelaisten ja suomalaisten suhteet esihistoriasta nykypäivään*. 470 s. Myös E-kirja ja äänikirja. Hinnat 39 / 24 / 26 €. Gaudeamus, 2025.

Lapinkyliä halkovia maanteitä, yhä pohjoisemmas ulottuvaa suomalais-asutusta ja enemmistöä suosivaa politiikkaa - onko saamelaisten ja suomalaisten historia pelkkää vallan ja haltuunoton historiaa? Konflikteista huolimatta niin uhriajattelu kuin kolonialismin kieltäminenkin perustuvat liiallisiin yleistyksiin tai pitkälle vietyihin johtopäätöksiin. Suhteisiin on aina mahtunut myös yhteistyötä ja ystävyyttä.

Kenen maa, kenen ääni valottaa kahden sukulaiskieltä puhuvan väestön rinnakkaineloa esihistoriasta nykypäivään. Teos nostaa etualalle saamelaisten aktiiviset suhteet suomalaisiin ja valtioon niin Ruotsin ja Venäjän alaisuudessa kuin itsenäistymisen jälkeen. Erityisesti tarkastellaan 1900-luvun lopun etnopolitiittisen liikkeen nousua.

Teos tuo esiin saamelaisten oman poliittisen toiminnan. Se kartoittaa myös saamelaiskuvan kehitystä kansantarinoista puolitetieteellisiin näkemyksiin ja populaarimedian stereotypioihin. Teos auttaa ymmärtämään saamelaisen yhteiskunnan kipukohtia, jotka voi nähdä pitkinä historiallisina jatkumoina.

VERKKOTIETOPAKETTI WWW.UGRI.NET

Suomalais-ugrilaisia kansoja esittelevä M. A. Castrénin seuran verkkotietopaketti www.ugri.net on toiminut pitkään sekä oppimateriaalina peruskouluille ja lukioille että tietolähteenä kaikille muille suomalais-ugrilaisista kansoista kiinnostuneille. Tietokirjailija **Tapio Mäkeläinen** on täydentänyt materiaalia tämän vuoden aikana pienten itämerensuomalaisten osalta, ja mahtava tietopaketti alkaa olla pian valmis.

Täydennetty sivusto esittelee suomalais-ugrilaisia kansoja paitsi uusien tekstien ja tuoreiden kuvien, karttojen ja tilastojen kautta myös äänen ja elävän kuvan avulla. Sivusto kertoo kansojen kielistä, kulttuureista ja elämästä nykypäivänä: arjesta, työstä, koulusta ja vapaa-ajan vietosta.

Antoisia lukuhetkiä!

ELIAS LÖNNROTIN SATUJA

Kirjan *Elias Lönnrotin satuja* esittelytilaisuus pidettiin lämpimänä elokuun iltana 14.8. kesän uutuusterassilla pikkuisessa Lönnrotin puistikossa, jossa yleensä vain helmikuun talvipakkasella juhlistetaan Kalevalaa.

Kirjailija **Niklas Bengtsson** kertoi keväällä ilmestyneestä kirjastaan ja häntä haastatteli kustantaja **Vesa Tompuri**. Kirja esittelee nimihenkilönsä harvinaisempaa tuotantoa, satuja ja sananlaskuja, joita hänen matkareppuunsa kertyi kaiken muun materiaalin ohella. Terassille kokoontui kymmenpäinen joukko (erään laskutoimituksen mukaan noin 80) aloittelemaan Helsingin juhlahviikkoja, sen taiteiden yötä ja M. A. Castrénin seuran tapahtumaa.

Taiteiden yötä vietettiin ensimmäisen kerran 36 vuotta sitten. Alkuvaiheessa se sisälsi lähinnä kirjallisuustapahtumia, joita pidettiin kirjakaupoissa. Sittemmin tapahtuma on laajentunut koko kulttuurikentälle ja Helsingin alueelle. M. A. Castrénin seura oli Helsingin taiteiden yössä jo kolmatta kertaa.

Miten M. A. Castrénin seura liittyy **Elias Lönnrotiin** - tai miten **Matias Aleksanteri Castrén** liittyy Elias Lönnrotiin?

M. A. Castrén ja Elias Lönnrot olivat aikalaisia, tunsivat hyvin toisensa ja tekivät yhteisiä kenttämatoja Karjalaan ja Suomen Lappiin. He mm. viettivät seurueineen jouluaaton 1841 nykyisen Urho Kekkosen kansallispuiston alueella sijaitsevassa Helanderin kodassa, museoitu kodan raunio on edelleen olemassa. Jouluyöstä on säilynyt hieno kuvaus matkapäiväkirjoissa – tervetuloa lukemaan toimistolle!

Runoilija **Pentti Saaritsan** eräässä runossa kerrotaan Pariisissa sijaitsevasta Luxembourgin puistosta. Runossa kuvataan puiston sulkemisen aikaa, jolloin sivukäytävällä eräs puiston patsas, juuri ennen muuttumistaan takaisin marmoriksi, laittoi käden sydämelleen. Vaikka Lönnrotin patsas ei ole marmoria – tilaisuuden lopussa ihan kuin jokin olisi liikahtanut. Vihdoinkin puistikko oli täynnä tuttuja satuja!

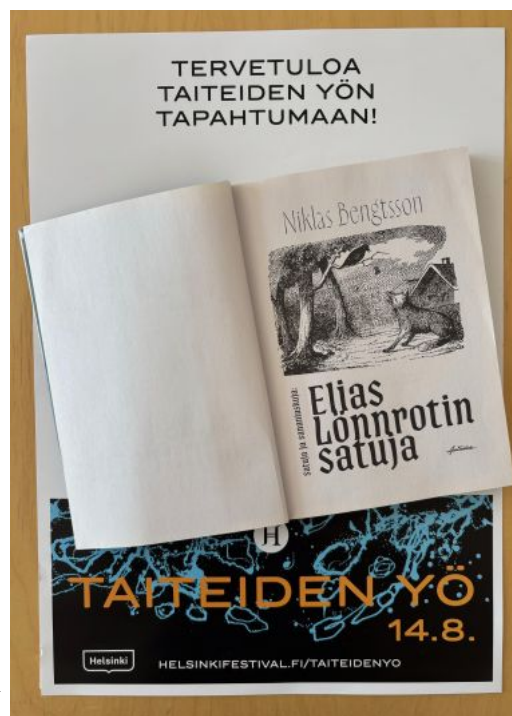
Kiitos Helsingin Kaupunkitilat ja Helsingin kaupunki, kiitos Niklas Bengtsson ja Vesa Tompuri. Kiitos yleisö - Taiteiden yö taas ensi vuonna!

Niklas Bengtsson: Satuja ja sananlaskuja - Elias Lönnrotin satuja. 224 s. Nid. ISBN 9789523813298. Aviador 2025.

Elias Lönnrotin keräämät, suomentamat ja julkaisemat sadut ovat olleet pitkään unohduksissa. Siksi Satuja ja sananlaskuja perehdyttää lukijat etenkin Kalevalasta tunnetun suurmiehen satutuotantoon. Satuja taustoitetaan käsittelemällä Lönnrotin omaa lehteä eli Mehiläistä sekä Lönnrotin väitöskirjaa. Molemmat kanavat tarjosivat Lönnrotille väylän varhaisen satukirjallisuuden julkaisemiselle.

Lönnrot välitti antiikin faabeliperinnettä ja kansansatuja suomalaiseen kirjalliseen kulttuuriin. Hänen satu-suomennoksensa eivät olleet pelkkiä käännöksiä sillä hän elävöitti faabeleita suomalaisilla sananlaskuilla. Tällä ratkaisulla Lönnrot kotoutti antiikin klassikot ja liitti ne suomalaisen kansanperinteen jatkumoon.

Satuja ja sananlaskuja – Elias Lönnrotin satuja on ennenäkemätön tietokirja Lönnrotin vahvasta vaikutuksesta suomalaiseen satuperinteeseen. Teos sisältää Lönnrotin satuja sekä alkuperäisessä muodossaan että nykykielelle muokattuna sekä osin myös vepsän kielellä.

KOLME LÄNSI-VIRON SAARTA: KIHNU, MUHU JA SAARENMAA

Päiväkirjamerkintöjä 13.–17.6.2025

Viron kauneimmat ja värikkäimmät kansallispuvut. Konsertteja ja käsitöitä. Purjehdusta perinne-laivalla. Aitoja paikallisia ruokia ja juomia. Tätä kaikkea oli luvassa neljän päivän aikana 30 matkalaiselle M. A. Castrénin seuran kulttuurimatkalla eteläiseen kielisukulaismaahan. Upumatto-mana matkaoppaanamme toimi tietokirjailija **Tapio Mäkeläinen**.

Päivä 1

Tallinnasta bussilla Munalaidin satamaan, sieltä lautalla Kihnuun.

Kihnu sijaitsee Itämeren Riianlahdella noin 40 km:n päässä Pärnun kaupungista. Saari on noin 7 km pitkä ja 3 km leveä, asukkaita noin 700. Kihnu mainitaan ensimmäisen kerran historiallisissa läh-teissä jo 1300-luvulla, ja asutusta siellä tiedetään olleen 1500-luvulta lähtien. Kihnu on kuuluisa vieläkin käytössä olevista värikkäistä kansanpuvuistaan ja elävästä perinnekulttuuristaan. Vuonna 2008 Kihnun kulttuuri valittiin ansaitusti Unescon aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon.

Maisemia katseltiin tukat tuulessa pikku kuorma-autojen lavalta ja museossa hurmaannuttiin. Illalli-seksi saatiin herkullista nokkahaukea. Se on nimensä näköinen ja sen ruodot ovat hämmentävän vihreät, opittiin.

Päivä 2

Aurinkoinen päivä Kihnussa – kuorma-autoilua paikasta toiseen: Kihnun majakka (v. 1864), kihnuksi *puak*, sijaitsee saaren eteläkärjessä. Virossa on peräti 41 toimivaa majakkaa - majakka-harrastajan unelmaseutua siis. Kiipeäminen noin 30 metrin korkeuteen palkitsi komeilla maisemilla!

Käsityöpuodeissa käytiin paitsi tekemässä erinäisiä hankintoja myös tapaamassa itse käsityömestareita, jotka osoittautuivat myös laulajiksi ja tanssijoiksi. Saimme sydämellisen vastaanoton, joka jää mieliin pitkäksi aikaa. Tulisikohan joku pitämään meille käsityö-laulu-tanssipiiriä ...

Kihnulta ei voi poistua näkemättä sivuvaunullisia moottoripyöriä. Nähtiin myös aika läheltä, ja kuunneltiin sen tarinaa. Pääsiköhän joku kyytiin, joku ainakin osti moottoripyöräkirjan. Parin lauttamatkan jälkeen tultiin Muhun kautta Saarenmaalle, jossa pidettiin majapaikkaa loppumatkan ajan. Iltakävely hyvässä seurassa Kuressaaren vanhassa ja rauhallisessa kaupungissa oli hieno päätös päivälle.

Päivä 3

Muhu eli Muhumaa, Viron kolmanneksi suurin saari, sijaitsee Saarenmaan ja mantereiden välissä. Muhussa on vakituisesti noin 2000 asukasta, kesäisin määrä kaksinkertaistuu. Ensimmäiset asukkaat tulivat tietyvästi noin 4500 vuotta sitten. Historian saatossa Muhu on ollut usein kapinoiden ja sotien keskellä. Tänä vuonna muhulaiset viettävät kuntansa 35-vuotisjuhlavuotta, mikä näkyi runsaina tapahtumina joka kylässä.

Puhdasta muhun kieltä puhuvat enää vanhemmat ihmiset. Toisaalta kiinnostus kieleen on kasvanut nuorempien keskuudessa. **Kadri Tüürin** tekemä muhun kielen aapinen *Muhu oabits* on tehty ensisijaisesti esikoulu- ja kouluikäisille, mutta se sopii myös kaikille muille, jotka haluavat oppia perustiedot muhun kielestä ja kulttuuristakin. Valmistuttuaan vuonna 2021 kirja myytiin hetkessä loppuun.

Muhun kansanperinnekoulussa saatiin oppitunti Muhusta, sen perinnekulttuurista ja nykypäivästä. Muhulainen *apurokk* (vrt. hernerokka) tehdään pääosin perunasta ja jauhoista, ja sen valmistaminen on ollut jo hiipumassa (kahden vuorokauden tekoprosessi ...). Muhulainen leipä sen sijaan voi hyvin: vaaleaa, tummaa ja suosittua ruisleipäpohjaista kuivattua ns. pitsileipää saa jo muualtakin Viirasta.

Yksi päivän kohokohta oli purjehdus Moonland-nimisellä *uisk*-perinnelaivalla. Muhun ja Saarenmaan välisessä salmessa käytettiin aikoinaan, ehkä jopa 1000 vuotta sitten, nopeita yksimastoisia purjeveneitä, jotka tunnettiin nimellä *uisk*. Muhulaiset rakensivat talkootyönä 2010–2013 esi-isien puijen purjealuksen kopion. Aluksen nimi Moonland tulee vanhasta Muhua tarkoittaneesta sanasta *Moon*. Jotkut meistä saivat tarttua peräsimen laivan kapteenin ohjauksessa - hyvin meni, siellä viipotimme yhteyslauttojen ja purjeveneidien joukossa.

Päivä 4

Päivä vietettiin Saarenmaan eteläisimmässä kolkassa Sörven niemimaalla. Niemi on noin 32 km pitkä ja kapeimmillaan noin 2 km leveä. Koko niemimaalla asuu noin 1000 henkeä. Ihmisiä, jotka kunnolla taitavat sörven kieltä (*sörve keel*) on eri arvioiden mukaan noin 20–30, joitakin sanoja tai sanontoja osaa noin 300–400.

Sörve on ollut usein sotatantereena ja kärsinyt pahoin toisessa maailmansodassa. Käytiin Tehumardin taistelupaikalla, mukana kirjailija **Ülo Tuulikin** (s. 1940) romaani *Sodan jaloissa*. 4-vuotias Ülo ja hänen perheensä muiden mukana pakkoevakuoitiin Sörvesta Saksaan vuonna 1944. 30 vuotta myöhemmin hän kirjoitti koskettavan kirjan perheensä ja muiden sörulaisten kohtaloista evakko-aikana.

Sörvemaan perinnekulttuurikeskuksen voimanainen **Tammeougu Mari** eli **Mari Lepik** kertoi niemimaasta, sen historiasta ja asukkaista. Keskus pitää yllä ja kehittää sörven kieltä ja kulttuuria ja sen suojissa toimii useita musiikkiryhmiä, mm. meille esiintynyt *Ammuker*-kuoro. Ja missäpä pitää matkan ensimmäistä ja viimeistä sadetta kuin Viron korkeimmassa majakassa (52 m)!

Päivä 5

Viimeinen matkapäivä: vaikka Kihnu, Muhu ja Saarenmaa jäivät taakse niin taatusti myös mieliinkin. Päivää vietettiin Muhussa Koguvan kylässä, joka on suojelukohde arvokkaine pihapiireineen ja komeine kiviaitoineen. Kirjailija **Juhan Smuulin** (1922–1971) kotitalo oli vaikuttava, samoin herttainen kyläkoulu. Kylä on ns. elävä museo, sillä siellä myös asutaan.

Emme ehtineet jäädä Muhun murrepäivään - ohjelmassa olisi ollut mm. runokilpailun *Meidän Muhumme* tulosten julkistaminen.

Kiitos matkalaisille, jotka olivat innostunutta ja innostavaa matkaseuraa! Kiitos myös seuraavan matkan alkusanoista.

Täällä lisää tietoa:

<https://www.ugri.net/kulttuurit/itamerensuomalaiset/pienia-itamerensuomalaisia/>

JÄSENTIEDOTE JA MUU TIEDOTUS

M. A. Castrénin seura ottaa mielellään vastaan artikkeleita jäsentiedotteeseen. Kirjoittaja vastaa artikkelinsa asiasisällöstä. Kirjoituspalkkioita ei valitettavasti voida maksaa.

Jäsentiedotteet lähetetään jäsenille joko sähköpostitse tai perinteisenä paperiversiona.

Jos et ole vielä ilmoittanut, miten jäsentiedotteesi haluat jatkossa,

* lähetä sähköpostia tai

* soita tai

* lähetä kirje tai postikortti tai tule käymään.

Seuran sähköisiltä tiedotuskanavilta (FB ja Instagram) saat tietoa ajankohtaisista tapahtumista ja uutisista suomalais-ugrilaisessa maailmassa.

Liity seuran sähköpostitiedotuslistalle: [marja.lappalainen\[a\]macastren.fi](mailto:marja.lappalainen[a]macastren.fi)

M. A. CASTRÉNIN SEURA

Toiminnanjohtaja Marja Lappalainen
+358 (0)50 54 36 888
[marja.lappalainen\[a\]macastren.fi](mailto:marja.lappalainen[a]macastren.fi)
FB: M. A. Castrénin seura MAC

Pohjoinen Makasiinikatu 7 A 2, 00130 Helsinki
(ovisummeri 7 A 2)
www.macastren.fi, www.ugri.net
IG: macastren

Ajankohtaisista suomalais-ugrilaisen maailman asioista saa tietoa seuran toimistosta puhelimitse tai sähköpostitse sekä FB-sivulta. Toimisto on avoinna parhaiten virka-aikaan. Vierailun voi varmistaa sähköpostitse tai puhelimitse.

M. A. Castrénin seura on perustettu Helsingissä vuonna 1990. Se pyrkii ylläpitämään ja kehittämään yhteyksiä suomen sukukieliä puhuviin kansoihin. Seuran jäseneksi voi liittyä ilmoittamalla yhteystietonsa toimistoon puhelimitse, sähköpostitse tai postitse (kaavake kotisivulla). Jäsenmaksut ovat vuosijäseniltä 20 €, opiskelijajäseniltä 10 €, ainaisjäseniltä 200 €, yhteisöjäseniltä 100 € ja ainaisyhteisöjäseniltä 1000 €.

Hallituksen jäseniä ovat MuT **Maari Kallberg** (pj.), kirjailija **Olli Heikkonen**, toiminnanjohtaja **Sari Hyytiäinen** (Äidinkielen opettajain liitto), intendentti **Anna-Mari Immonen** (Museovirasto), väitöskirjatutkija **Tomi Koivunen** (Turun yliopisto), toimittaja **Kirsikka Moring**, kirjastonjohtaja **Ulriikka Puura** (Suomalaisen Kirjallisuuden Seura), FT **Merja Salo** (vpj., Helsingin yliopisto), arkeologi **Pirjo Uino**.